

בית דין אזורי לעבודה בחיפה

סע"ש 59976-03-15 ואח'

1

לפני:

כב' השופט יגאל גלם, סגן נשיא

אברהם שפירא – נציג מעסיקים

דניאל אמזלג – נציג עובדים

המבקשת/הנתבעת

מדינת ישראל - משרד הביטחון

על ידי ב"כ עו"ד תמי בראל

-

משה קונה ואח'

המשיבים/התובעים

על ידי ב"כ עו"ד שחר הופמן

2

פסק דין

3

1. התובעים בתיק זה היו עובדי מדינה לשעבר אשר הועסקו בדירוג עובדי מחקר
במשרד הביטחון ביחידת הסמך רפא"ל וזאת עד ליום 30/11/2000 (להלן:
"המשיבים"). במהלך שנות עבודתם במדינה, היו התובעים חברי ארגון סגל
המחקר הארצי במשרד הביטחון, ברפא"ל ומשרד ראש הממשלה (להלן: "ארגון
סגל המחקר").

עקב שינוי המבנה של רפא"ל מיחידת סמך במשרד הביטחון לחברה
ממשלתית – רפא"ל מערכות לחימה מתקדמות בע"מ (להלן: "רפא"ל) עברו
התובעים לעבוד ברפא"ל.

בתביעותיהם עותרים התובעים להכיר בזכאותם לצבור ימי מחלה במהלך
תקופות השבתון אליהן יצאו במהלך עבודתם במדינת ישראל - משרד הביטחון
(להלן: "המבקשת") וכפועל יוצא; לתשלום פדיון ימי מחלה או לעדכון מכסת
ימי המחלה שעמדו לזכותם ערב סיום עבודתם במדינה.

לפנינו עומדת בקשת המבקשת לדחות על הסף את התביעות שהוגשו נגדה מכמה
עילות שעיקרן קיום הסכם קיבוצי ממצה בין הארגון היציג של התובעים –
ארגון סגל המחקר לבינה ומחמת התיישנות עילת התביעות, הכל כפי שיפורט
להלן.

בית דין אזורי לעבודה בחיפה

סע"ש 59976-03-15 ואח'

1

2

הרקע ועובדות

3 2. על רקע שינוי המבנה של רפא"ל מיחידת סמך במשרד הביטחון לחברה

4 ממשלתית, סיימו ביום 30/11/2000 עובדי המחקר ברפא"ל יחידת הסמך את

5 עבודתם ועברו לעבוד ברפא"ל.

6 המשיבים הם אותם עובדי מחקר שעבדו ביחידת הסמך ועברו לעבוד במהלך

7 שנת 2000 ברפא"ל ובתביעותיהם עותרים להכיר בזכאותם לצבור ימי מחלה

8 בתקופות השבתון אליהן יצאו במהלך עבודתם במבקשת.

9 3. במעמד המעבר נחלקו עובדי המחקר לשתי קבוצות – "עובדים ותיקים"

10 ו"עובדים צעירים".

11 "עובדים ותיקים" – עובדים (מעל גיל 55) אשר פרשו מעבודתם ביחידת הסמך

12 רפא"ל בשירות המדינה ועברו לעבוד בחברת רפא"ל בע"מ, ובמועד הפרישה היו

13 זכאים לפיצוי בגין ימי מחלה שלא נוצלו על ידם וזאת בכפוף להסכמים

14 הקיבוציים אשר חלו על תנאי העסקתם כפי שבאו לידי ביטוי בהוראות

15 התקשי"ר.

16 "עובדים צעירים" – עובדים (מתחת לגיל 55) אשר פרשו מעבודתם ביחידת

17 הסמך רפא"ל בשירות המדינה ועברו לעבוד בחברת רפא"ל בע"מ, ובמועד

18 הפרישה לא היו זכאים לפיצוי בגין ימי מחלה שלא נוצלו על ידם וזאת בכפוף

19 להסכמים הקיבוציים אשר חלו על תנאי העסקתם כפי שבאו לידי ביטוי

20 בהוראות התקשי"ר.

21 נבהיר כבר עתה, כי הרוב הגדול של התביעות בתיקים שלפנינו הינן תביעות של

22 "עובדים צעירים".

המסגרת המשפטית והשתלשלות האירועים

24 4. ביום 25/6/1973 נחתם בין המבקשת לבין ההסתדרות והוועד הארצי של עובדי

25 המחקר במערכת הביטחון "תקנון שבתון לעובדים המדורגים בדירוג מחקר

26 במערכת הביטחון" (להלן: "תקנון השבתון") אשר הסדיר את זכותם של עובדי

27 סגל המחקר במערכת הביטחון לצאת לשבתון.

בית דין אזורי לעבודה בחיפה

סע"ש 59976-03-15 ואח'

- 1 בסעיף 13 לתקנון השבתון נקבע כי :
- 2 **"13. בתקופת השבתון לא יהיה עובד המחקר זכאי לכל תשלום או**
3 **מענק מקופת המדינה פרט לאמור בסעיף 6,7 ו- 8 לעיל.**
- 4 בסעיף 14 נקבע כי :
- 5 **14. על אף האמור ב- 13 לעיל, תקופת השבתון תהיה מוכרת כתקופת**
6 **שירות לכל דבר, לרבות חובת המעסיק לתשלום ההפרשות**
7 **כמעסיק לביטוח לאומי ולמס מקביל כולל הפרשה לקרן**
8 **השתלמות, תשלום עבור ספרות מקצועית וקצבת הבראה ונופש,**
9 **פרט לכך שתקופה זו לא תזכה את העובד בימי חופשה בתשלום**
10 **וכן צבירת מענק שבתון."**
- 11 5. ביום 14/6/1992 פרסם הממונה על השכר והסכמי עבודה **"נוהל יציאה לשבתון**
12 **של עובדי המחקר"**, שחל על עובדי מחקר בכל משרדי הממשלה (להלן: **"נוהל**
13 **השבתון"**), בו נקבע, בין היתר, כי בזמן שבתון אין צבירה של ימי חופשה רגילה,
14 חופשת מחלה וצבירת שבתון.
- 15 6. עם מעבר רפא"ל מיחידת סמך לחברה ממשלתית שהיה כרוך בסיום עבודתם
16 במדינה של עובדי המחקר ברפא"ל ותחילת עבודתם בחברה הממשלתית,
17 הוסדרו תנאי סיום עבודתם במסגרת הסכם קיבוצי מיוחד שנערך ונחתם בין
18 מדינת ישראל לבין רפא"ל בע"מ לבין ארגון סגל המחקר במערכת הביטחון
19 ובמשרד ראש הממשלה (להלן: **"ארגון סגל המחקר"**) ביום 8/8/2000 (להלן:
20 **"הסכם הפרישה"**) וכן במסגרת הסכם קיבוצי מיוחד שנחתם בין רפא"ל לבין
21 ארגון סגל המחקר ביום 8/8/2000 (להלן: **"הסכם העבודה בחברה"**).
- 22 7. לעניין ימי המחלה הלא מנוצלים שצברו העובדים במועד המעבר, ערך פדיון ימי
23 המחלה, ההסכמים חילקו את עובדי המחקר ברפא"ל יחידת הסמך לשתי
24 קבוצות: **העובדים הוותיקים** שהיו בגיל 55 ומעלה במועד המעבר
25 (שהיה גם מועד הפרישה שלהם מהמדינה) ולפיכך היו זכאים בעת המעבר, לפי
26 נוסח התקשי"ר דאז, לפיצוי בגין ימי מחלה לא מנוצלים (פדיון ימי מחלה);

בית דין אזורי לעבודה בחיפה

סע"ש 59976-03-15 ואח'

- 1 העובדים הצעירים שהיו מתחת לגיל 55 במועד המעבר לא היו זכאים בעת
2 המעבר לפי נוסח התקשי"ר דאז, לפדיון ימי מחלה לא מנוצלים, אלא להמשך
3 צבירה רציפה של ימי מחלה במסגרת עבודתם בשירות רפא"ל.
- 4 .8 לגבי קבוצת העובדים שהייתה בגיל 55 ומעלה, נקבע בסעיף 5.4 בהסכם
5 הפרישה שכותרתו "פיצוי בגין ימי מחלה לא מנוצלים בגין תקופת העבודה
6 בשירות המדינה" כי העובדים יקבלו פיצוי בגין פדיון ימי מחלה בהתאם
7 לנוסחה שנקבעה בסעיף זה. כמו כן בנספח 6 להסכם נרשם הסכום שיקבל כל
8 אחד מהעובדים ברכיב זה כולל פירוט שעות המחלה שלא נוצלו ואשר עמדו
9 בבסיס החישוב (המסמך צורף כנספח "1ג" לתצהיר העדות הראשית מטעם נציג
10 המבקשת מר אליעזר שחר).
- 11 .9 לגבי קבוצת העובדים שהיו מתחת לגיל 55 בעת המעבר, נקבע בסעיף 8.5 לנספח
12 ב' להסכם העבודה בחברה, שכותרו "כללי בדבר סיום עבודה, תנאי עבודה
13 ותנאי שכר של עובדים עוברים קבועים ועובדים עוברים מיוחדים", הסדר לפיו
14 יתרת ימי המחלה שלא נוצלו ביחידת הסמך כפי שהיו במועד המעבר, יגררו להם
15 כעובדי החברה, ואליהם יתווספו ימי מחלה בתקופת עבודתם בחברה.
16 במעמד פרישתם מהחברה ואם יהיו בגיל 55 ומעלה, יקבלו פדיון ימי מחלה עבור
17 יתרת ימי המחלה שלא נוצלה על ידם הכוללת את ימי המחלה "שנגררו"
18 מיחידת הסמך ואשר עמדו לזכותם בעת המעבר.
- 19 להלן ציטוט לשון סעיף 5.4 במלואו:
- 20 **5.4" פיצוי בגין ימי מחלה לא מנוצלים בגין תקופת העבודה בשירות המדינה**
21 **עובדי המחקר ברפא"ל, ששמש מופיע בנספח א' להסכם זה, אשר**
22 **במועד סיום עבודתם במדינה ביום המעבר עומדים בתנאי הזכאות**
23 **לקבל פיצוי בעד חופשת מחלה שלא נוצלה, כקבוע לעניין זה בסעיף**
24 **27.33 של התקשי"ר, יהיו זכאים לקבל פיצוי כאמור בגין תקופת**
25 **השירות עד ליום המעבר, שישולם על ידי המדינה רק עם סיום עבודתם**
26 **בחברה, בתוך 45 ימים מהמועד שבו תתקבל במדינה הודעה בכתב**
27 **מאושרת על ידי החברה על מועד סיום העבודה בחברה ובלבד שתשלום**
28 **כאמור לא יקדם מ- 45 ימים ממועד סיום העבודה בחברה כאמור, הכל**
29 **בהתאם לכללי הזכאות ולשיטת התשלום האמורים בסעיף 27.33 של**
30 **התקשי"ר כנוסחו ביום המעבר ובכפוף להוראות כדלקמן:**
- 31
- 32 **5.4.1 על אף האמור לעיל, מוסכם בזאת כי סכום הפיצו בגין ימי מחלה לא**
33 **מנוצלים אות יקבל עובד הזאי לכך יהיה נמוך בשיעור של 14.55%**

בית דין אזורי לעבודה בחיפה

סע"ש 59976-03-15 ואח'

- 1 (במילים ארבעה עשר אחוזים וחמישים וחמש מאיות האחוז) מן הסכום
2 המגיע לאותו עובד לפי סעיף 27.33 לתקשי"ר.
3 מובהר כי הוראה זו נקבעה לנוכח הגידול שחל מכח הסכם זה בשכר
4 המווה בסיס לחישוב הפיצוי בגין ימי מחלה לא נמוצלים, לאחר
5 שנוספה דרגת פרישה וההפחתה האחוזית האמורה נועדה להתאים את
6 סכום הפיצוי כך שלא יעלה על הסכום המקורי שלו היה זכאי העובד.
7
- 8 5.4.2 בכפוף לאמור בסעיף 3.4.5 להלן, סכום הפיצוי בגין ימי המחלה הלא
9 מנוצלים בעבור תקופת השירות במדינה, שאותו יקבל העובד על פי
10 האמור בסעיף 4.5 זה, יחושב ביום המעבר על פי סעיף 27.33 של
11 התקשי"רכנוסחו ביום המעבר, בהתאם לנתוניו האישיים הרלוונטיים
12 ביום המעבר של העובד ועל פי ההפחתה האמורה בסעיף 5.4.1 סיפא
13 לעיל. הסכום הנ"ל, כשהוא נכון ליום המעבר, ירשם בטור ג' שבנספח
14 א6 להסכם זה. סכום זה יעודכן בהתאם לשיעורי העדכון שיחולו
15 במשכורת הקובעת, החל מיום המעבר ועד למועד הקבוע לתשלום.
16
- 17 מובהר בזאת, כי במידה וינוצלו ימי מחלה על ידי העובד בתקופה שבין
18 יום חתימת הסכם זה ליום המעבר, יופחתו ימי מחלה שנוצלו כאמור
19 ממכסת ימי המחלה הקבועה בטור ב' שבנספח א6 להסכם זה והסכום
20 המגיע לעובד יופחת בהתאם.
21 5.4.3 עובד שחל עליו סעיף זה יהיה זכאי, על פי בקשתו המפורשת בכפוף
22 להוראות סעיף 8.4.2 לנספח ב' להסכם העבודה בחברה לנצל בתקופת
23 עבודתו בחברה ימי מחלה שנצברו לזכותו בתקופת עבודתו במדינה ולא
24 נוצלו, ימי מחלה שינוצלו בתקופת העבודה בחברה יופחתו ממכסת ימי
25 המחלה כאמור שבגינם ישולם פיצוי לפי סעיף זה, והסכום המגיע
26 לעובד לפי סעיף 5.4.2 לעיל יופחת בהתאם.
27
- 28 5.4.4 הוראות סעיף 4.5, על כל סעיפי המשנה שלו, בנושאים שהוסדרו בו,
29 תהא עדיפה על פני כל הוראה אחרת, לרבות הוראה מיטיבה, בכל
30 הסכם קיבוצי או הסדר קיבוצי אחר, החלים על עובדי המחקר ברפא"ל,
31 ולרבות על פני סעיף 9 בהסכם השכר החדש".
32
- 33 10. יובהר כי העובדים משתי הקבוצות קיבלו פירוט בעת הפרישה של יתרת ימי
34 המחלה, ליתר דיוק שעות המחלה, אשר צברו במהלך תקופת עבודתם בשירות
35 המדינה ואשר עמדו לזכותם במועד המעבר.
- 36 11. במסגרת הסכם הפרישה הוסדר נושא מיצוי זכויות ומיצוי תביעות העובדים
37 בקשר לזכויותיהם במעמד סיום עבודתם במדינה, והעובדים נדרשו לחתום על
38 כתב ויתור והצהרה כלפי המדינה אשר ממצה את כל התביעות והדרישות שיש
39 לארגון סגל המחקר ולעובדים נגד המדינה בגין תקופת עבודתם בשירותה.
40

בית דין אזורי לעבודה בחיפה

סע"ש 59976-03-15 ואח'

1 נוכח חשיבותם, נצטט להלן את לשון הסעיפים הרלוונטיים בהסכם הפרישה:

2 מיצוי זכויות 13"

3 הסכם זה ממצה באופן סופי ומוחלט את כל זכויות העובדים
4 ונציגותם בקשר לסיום עבודתם של העובדים במדינה ובקשר
5 לתשלומים ולזכויות שיגיעו להם בעקבות סיום עבודתם
6 במדינה, לרבות – אך מבלי לגרוע מכלליות האמור לעיל – בקשר
7 לגמלאות, למענק פרישה, לפיצויי פיטורים, לימי מחלה ולפיצוי
8 בגין ימי מחלה לא מנוצלים, למענק הסתגלות, למענקים אחרים
9 כלשהם, להודעה מוקדמת או פדיונה, לחופשה שנתית או
10 פדיונה, להרכב המשכורת הקובעת, לזכויות לשבתון ולקרן
11 השתלמות דולרית, כמשמעות הדיבור בסעיף 7.1 לעיל ולדרגת
12 פרישה.

13 מודגש בזאת כי הוראות הסכם זה יחשבו כחלק מ"עסקת
14 חבילה" הלוקחת בחשבון את כל הזכויות להן עובד יכול להיות
15 זכאי, ועובד לא יהיה זכאי לזכות כלשהי, או לתשלום כלשהו,
16 מעבר לאמור בהסכם זה."

17 כתבי ויתור והצהרה 18.

18 כל עובד המסיים את עבודתו במדינה במסלול הפרישה לקצבה
19 יידרש לחתום על כתב ויתור כלפי המדינה על פי הנוסח המצורף
20 כנספח ה להסכם זה; כל עובד המסיים את עבודתו במדינה
21 במסלול המענק המיוחד יידרש לחתום על כתב ויתור כלפי
22 המדינה על פי הנוסח המצורף כנספח ו להסכם זה.

23 מיצוי תביעות ושקט תעשייתי 19.

24 19.1 הסכם זה ממצה באופן סופי ומוחלט את כל תביעות
25 העובדים ונציגות העובדים בקשר לסיום עבודתם של
26 העובדים במדינה ובקשר לתשלומים וזכויות שיגיעו להם
27 בעקבות סיום עבודתם במדינה, לרבות – אך מבלי לגרוע
28 מכלליות האמור לעיל בעניינים האמורים בפסקה
29 הראשונה של סעיף 13 לעיל.

30 12. בכפוף ללשון ההסכם, נמסר לכל אחד מהמשיבים מסמך "פירוט זכויות בעת

31 מעבר לחברה" ובו מופיע (בין היתר) יתרת שעות המחלה לה זכאי כל אחד
32 והמשיבים חתמו על מסמך-כתב ויתור, אשר היווה הודאת סילוק כלל זכויות
33 שצברו המשיבים במשך תקופת עבודתם בשירות המדינה, כולל פדיון ימי
34 המחלה לו היו זכאים במועד המעבר (במידה והם מעל גיל 55) או מספר ימי
35 המחלה הצבורים לזכותם במעמד המעבר. חישוב יתרת ימי המחלה של כלל
36 המשיבים לא כלל את התקופות בהן שהו העובדים בשבתונים.

בית דין אזורי לעבודה בחיפה

סע"ש 59976-03-15 ואח'

- 1 יובהר ויודגש כי לאחר מעבר המשיבים לעבוד ברפא"ל בוטלה זכאותם לצאת
2 לשבתון, משזכות זו אינה מוכרת במסגרת נהלי העבודה ברפא"ל. משכך תביעות
3 המשיבים נוגעות אך ורק לתקופת עבודתם במבקשת אשר הגיעה לתומה במועד
4 החתימה על ההסכם הקיבוצי ביום 30/11/2000 ועד למועד זה בלבד.
- 5 13. במאמר מוסגר, יצוין כי ביום 7/7/2010 נחתם הסכם קיבוצי בין ארגון סגל
6 המחקר במערכת הביטחון לבין המדינה ובו הוסכם על ביטול זכות הצבירה של
7 ימי מחלה בתקופת השבתון.
- 8 14. עד לכאן פורטה ההשתלשלות העובדתית בתיק.
- 9 **הליכים משפטיים שניהלו עובדי מדינה המדורגים בדירוג המחקר כנגד המדינה**
10 **בעניין זכאותם לצבור ימי מחלה במהלך תקופת שבתון ואשר אוזכרו על ידי הצדדים**
- 11 מובהר בזאת כי העובדים בעניינם נוהלו הליכים כמופרט בהמשך, כולם עובדי מדינה
12 וכך היה במועד פרישתם ואילו העובדים בתיק שלפנינו כולם סיימו עבודתם במדינה
13 בשנת 2000 ורובם עברו לעבוד בחברת רפא"ל.
- 14 המכנה המשותף בין העובדים שעניינם נדון בהליכים שאוזכרו לבין המשיבים הוא
15 חברותם בארגון סגל המחקר.
- 16 15. ע"ע 187/08; 193/08 **מדינת ישראל נ' ד"ר יצחק פלצנר ואח'**, (ניתן ביום
17 **20/5/2009**) (להלן: **"עניין פלצנר"**) -
- 18 א. בשנת 2003 הוגשה תביעה לבית הדין האזורי לעבודה בת"א על ידי שישה
19 עובדי מחקר – שלושה שעבדו במדינה במועד הגשת התביעה ושלושה
20 שכבר פרשו מהשירות, ואשר אליה התייצב ארגון סגל המחקר ובה
21 נדונה, בין היתר, שאלת זכאות עובדי המחקר לצבור ימי מחלה בתקופת
22 השבתון (ע"ב 1645-1640/03 **ד"ר יצחק פלצנר ו-4 אח' נ' מדינת ישראל**,
23 (ניתן ביום 31/1/2008) (להלן: **"עניין פלצנר"**).
- 24 בית הדין האזורי קיבל את עמדת התובעים ועמדת ארגון הסגל והכיר
25 בזכאות העובדים לצבור ימי מחלה בתקופת שבתון.
- 26 בית הדין האזורי קבע, בין היתר, כי על ימי מחלה אלה חלים הכללים
27 שנקבעו בהסכם משנת 1980 בדבר תשלום פיצוי בעד ימי מחלה בלתי
28 מנוצלים. עוד הבהיר בית הדין וקבע כי עד לפרישה לגמלאות וקבלת

בית דין אזורי לעבודה בחיפה

סע"ש 59976-03-15 ואח'

1 תחשיב פיצוי בעד ימי מחלה שלא נוצלו, לא יכלו העובדים לדעת כי
2 נשללה מהם הזכות לצבור ימי מחלה בתקופת השבתון. משכך פסק בית
3 הדין האזורי כי העובדים הפעילים זכאים לצבור ימי מחלה לצורך ניצול
4 פדיון ימי מחלה בגין תקופות השבתון אליהן יצאו או ייצאו בעתיד
5 בתקופת עבודתם. לגבי העובדים שפרשו לגמלאות במהלך התקופה בה
6 היה ההליך תלוי ועומד, נקבעה זכאותם לפדיון ימי מחלה בעד מכסת
7 ימי המחלה שצברו בתקופות בה שהו בתקופות שבתון ולגבי העובדים
8 שכבר פרשו לגמלאות נקבע סכום פיצוי שהמדינה חויבה לשלם להם.

9 באותו הליך לא טענה המבקשת (המדינה) להתיישנות תביעת העובדים
10 וערעור שהוגש לבית הדין הארצי על תוצאת פסק הדין נדחה.

11 יובהר כי ביום 6/2/2006 (עוד בטרם ניתן פסק דין בבית הדין האזורי
12 בתיק פלצנר) הגיש ארגון סגל המחקר במערכת הבטחון, ברפא"ל
13 ובמשרד ראש הממשלה נייר עמדה מטעמו במסגרת תביעות הפרט
14 והביע תמיכה בעמדת התובעים. יחד עם זאת לא הוגשה מטעם הארגון
15 בתיק פלצנר בקשת צד בסכסוך קיבוצי.

16 ב. בית הדין הארצי דחה את ערעור המדינה תוך שהמליץ לצדדים:

17 **"לסיום, אנו מוצאים להמליץ, כי הצדדים ישבו לשולחן המשא ומתן,**
18 **לשם דיון והכרעה בשאלת נפקותו של חוק גיל פרישה, תשס"ד-2004**
19 **על ההסכמים הקיבוציים הרלוונטיים הקיימים ביניהם, לרבות**
20 **תקנון השבתון. במסגרת זו, ניתן יהיה להסדיר, כמובן, גם חילוקי**
21 **דעות שהתגלעו בהליך זה, בדרך קיבוצית."**

22 ג. בעקבות פסק הדין בעניין פלצנר, פנה ארגון סגל המחקר בשם רבים

23 מעובדי המחקר והגמלאים בדרישה ליישם את פסק הדין בעניין פלצנר.
24 בקשה זו נענתה בסירוב תוך שהובהר כי עניין פלצנר עסק בתביעות פרט
25 של שישה עובדים ואין להרחיב את תחולתו על כלל עובדי גמלאי ארגון
26 סגל המחקר.
27

בית דין אזורי לעבודה בחיפה

סע"ש 59976-03-15 ואח'

16.

1 עסק (ארצי) 12475-02-13 מדינת ישראל נ' ארגון סגל המחקר במערכת הבטחון,

2 רפא"ל ובמשרד ראש הממשלה, ניתן ביום (26/3/2018)

3 א. ערעור זה נסוב על קביעת בית הדין האזורי בתיקים שהגישו **עובדי**

4 **המדינה** המועסקים בדירוג המחקר במערכת הביטחון לפיה זכאים היו

5 העובדים לצבור ימי מחלה בתקופת השבתון ובזכותם לפדיון ימי מחלה

6 בעת פרישה באופן המביא בחשבון גם את ימי המחלה שנצברו במהלך

7 תקופת השבתון.

8 באותו הליך, הגישה המדינה בקשה לסילוק על הסף בשל העדר כימות

9 ואי תשלום אגרה שנדחתה על ידי בית הדין האזורי. במסגרת אותה

10 בקשה לא טענה המבקשת להתיישנות וטענה זו הועלתה לראשונה על

11 ידה במסגרת כתב ההגנה שהוגש מטעמה ובמסגרתו טענה כי מועד

12 התגבשות הזכאות הינו מועד פרישתם של העובדים, כך שכל זכות

13 שהתגבשה לפני למעלה מ- 7 שנים קודם להגשת התביעה התיישנה.

14 ב. בית הדין האזורי דחה את טענת ההתיישנות שהעלתה המדינה וחייב

15 אותה לקיים את ההוראות שנקבעו בפסק דין פלצנר בכל הנוגע לחישוב

16 צבירת ימי מחלה במהלך תקופת השבתון.

17 ג. ערעור שהגישה המבקשת על תוצאת פסק הדין בבית הדין הארצי,

18 התקבל בחלקו ונקבע כי תביעת העובדים שפרשו מהשירות ואשר מועד

19 זכאותם למימוש פדיון ימי המחלה התגבש במהלך 7 השנים ממועד

20 הגשת התביעה לא התיישן ויש לחשב את ימי המחלה להם היו זכאים

21 במהלך תקופת השבתון. יחד עם זאת קבע בית הדין הארצי כי תביעת

22 העובדים שזכאותם התגבשה עובר ל- 7 השנים ממועד הגשת התביעה

23 התיישנה ואין להיזקק לה.

24 בית הדין הארצי התייחס לטענת המניעות שהועלתה על ידי המשיבים

25 לרבות פירוש המושג "הזדמנות ראשונה" וקבע כי לא חלו כללי המניעות

26 הקבועים בדין המהותי על התנהלות המבקשת וכי טענת המדינה

27 להתיישנות התביעה בחלקה נטענה בהזדמנות הראשונה (במובן

28 הרחב).

29

בית דין אזורי לעבודה בחיפה

סע"ש 59976-03-15 ואח'

טענות הצדדים

1

2 .17 בטרם נפנה לפירוט טענות הצדדים, נבהיר כי ביום 20/9/2018 ניתנה החלטה
3 במעמד הצדדים לצרף את ארגון סגל המחקר של עובדי רפא"ל להשמיע את
4 עמדתו בתיק. כמו כן, צורפה רפא"ל כצד נדרש בתיק והן התייצבו לדיון
5 שהתקיים ביום 22/1/2019.

6

טענות המדינה/ משרד הביטחון

7 .18 לטענת המדינה עילת התביעה נוצרה והתגבשה במועד המעבר בו למעשה
8 המשיבים סיימו את עבודתם בשירות המדינה ובו על פי ההוראות ההסכמיות
9 התגבשה זכאותם של העובדים הוותיקים לפיצוי בגין ימי מחלה שלא נוצלו.
10 במועד המעבר נערך לכל עובד חישוב סכום הפיצוי בהתאם להוראות הסכם
11 הפרישה, לרבות מנגנון ההפחתה שנקבע בו, זאת לצד מנגנון עדכון שונה ומנותק
12 מכלל ההוראות ההסכמיות שחלו בנושא עד לאותו מועד. התכלית אשר עמדה
13 בבסיס המתווה היא לתת בידי הצדדים להסכם הפרישה ודאות באשר לסכום
14 לו זכאים העובדים בגין פדיון ימי מחלה.

15 בהסכם הפרישה נקבע מפורשות כי ההסכם ממצה באופן סופי ומוחלט את
16 זכויות העובדים בקשר לסיום עבודתם במדינה ובקשר לתשלומים ולזכויות
17 שיגיעו להם עקב כך ועל סמך זה חתמו העובדים על כתבי ויתור בחסות ההסכם
18 שארגון סגל המחקר היה צד לו. דרישת העובדים כי בית הדין יתערב בהסכם
19 הקיבוצי שנחתם בין הארגון היציג שלהם לבין המדינה מנוגדת לפסיקת בתי
20 הדין.

21 החתימה על כתבי הויתור ישימה גם על העובדים הצעירים אשר מבקשים
22 לעדכן את מספר ימי המחלה שעמדו לזכותם ערב סיום עבודתם במדינה ואשר
23 תביעתם התגבשה אף היא בשנת 2000 והתיישנה זה מכבר בטרם הוגשו
24 התביעות.

25

טענות המשיבים

26 .19 לטענת המשיבים לא התקיימו במקרה דנן התנאים הדרושים לדחות את
27 תביעתם על הסף. הם מעולם לא ויתרו על זכותם לפדות ימי מחלה שצברו
28 במהלך תקופות השבתון ועל כן לא מתקיימת מניעה מלהגיש תביעה למימוש

בית דין אזורי לעבודה בחיפה

סע"ש 59976-03-15 ואח'

1 זכות זו. עוד טענו המשיבים כי מעולם לא יודעו על ידי המבקשים שהם מוותרים
2 על זכותם לפדות ימי מחלה שצברו בתקופות השבתון ועל המשמעויות
3 הכרוכות בכך ומשכך לא היה ויתור מפורש וחד משמעי מצדם.
4 הוסיפו המשיבים וטענו, כי לא הוכח על ידי המבקשים שההסכמים הקיבוציים
5 הם בגדר עסקת חבילה שהוגדרה לה מסגרת תקציב קשיחה ואף אם הייתה
6 מוכיחה זאת אין בכך נפקא מנה שכן המשיבים לא ויתרו על זכותם לפדיון ימי
7 מחלה שצברו בשבתון ואין מניעה לתבוע את מימושה.

8 עוד טענו המשיבים, לחילופין, כי גם אם היה מעין ויתור מצדם על צבירת ימי
9 מחלה במהלך תקופות השבתון הרי ויתור זה הינו מוטעה מעיקרו באשר הוא
10 מושתת על הנחת יסוד שגויה בדבר העדר זכאותם המשיבים לצבור ימי מחלה
11 במהלך תקופות השבתון. משכך ולו מטעם זה בלבד אין לראות בהסכמה כעולה
12 מכתב הווייתור כמקיים השתק.

עמדת רפא"ל

13
14 20. תביעות העובדים התיישנו זה מכבר.

15 עובר לחתימה על הסכמי הפרישה, קיבלו לידיהם כל העובדים טיוטות של
16 הסכמי הפרישה וכל עובד קיבל תחשיב אישי אשר פירט את כל המידע הרלוונטי
17 שנלקח בחשבון בענייניו במסגרת הסכמי הפרישה, לרבות יתרת ימי המחלה
18 שנותרה לזכותו אשר פורטה בשעות.

19 הדבר נעשה כדי לאפשר לכל עובד לדעת בדיוק אילו זכויות צבר במהלך עבודתו
20 במדינה ולאילו זכויות יהיה זכאי במסגרת הליך הפרישה כך שניתן יהיה ליישר
21 קו" ולפתוח דף חדש בין הצדדים במועד המעבר.

22 העובדים חתמו על כתבי ויתור בחסות הארגון היציג אשר ראה בהסכם שנחתם
23 כעסקת חבילה המהווה גמר סופי של היחסים ושל חשבונות הצדדים ותוך מתן
24 משקל להטבות שהעובדים קיבלו מעבר לאלה המגיעים להם על פי חוק.

25 יצוין, כי במסגרת הדיון אליו התייצב ארגון סגל המחקר, טען באופן כללי ב"כ
26 הארגון כי הוא תומך בעמדת העובדים ובחר שלא לטעון בתיק מעבר לכך.

27

בית דין אזורי לעבודה בחיפה

סע"ש 59976-03-15 ואח'

דיון והכרעה

- 1
21. שוכנענו, כי דין הבקשה לדחייה על הסף שהוגשה מטעם המבקשת להתקבל
2 משני נימוקים מרכזיים: לשון ההסכמים הקיבוציים מכוחם פרשו המשיבים
3 משירות המדינה ומחמת התיישנות התביעות.
4
22. הסכם קיבוצי הוא בראש ובראשונה חוזה, וככזה יש לפרשו בהתאם לחוק
5 החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973. סעיף 25(א) לחוק החוזים קובע כי: "חוזה
6 יפורש לפי אומד דעתם של הצדדים, כפי שהוא משתמע מתוך החוזה ומנסיבות
7 העניין, ואולם אם אומד דעתם של הצדדים משתמע במפורש מלשון החוזה,
8 יפורש החוזה בהתאם ללשונו."
9
- 10
- פרשנותו של כל חוזה נלמדת, כידוע, מאומד דעתם הסובייקטיבי והמשותף של
11 הצדדים, על פי לשון החוזה והנסיבות בהן הוא נערך ונחתם (ע"א 3352/07 בנק
12 הפועלים בע"מ נ' קריסטין הורש, [פורסם בנבו] (07.12.09)).
13
- "...ההלכה הפסוקה קבעה כי ככל שלשונו של החוזה ברורה וחד-משמעית,
14 באופן שניתן ללמוד ממנה באופן מפורש על אומד דעתם הסובייקטיבי של
15 הצדדים, אזי שמורה לה הבכורה בהליך הפרשני... גישה זו עולה בקנה אחד
16 עם סעיף 25(א) לחוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973... הכלל הוא אפוא
17 שחזקה על הצדדים כי התכוונו למובן הפשוט של הלשון שבה נקטו, ולפיכך
18 יש לפרש חוזה כתוב וחתום ככזה שמביע את אומד דעתם של הצדדים וממצה
19 את ההסכמות ביניהם, וזאת למצער ככל שלשונו מאפשרת לאתר את כוונתם
20 המשותפת ולגדר את מפגש רצונותיהם"
21
- (ע"א 841/15 פנורמה צפון חברה לבנייה בע"מ נ' פלוני, ניתן ביום 23.5.2016
22 פורסם בנבו).
23
- 24 ההלכה בנוגע לפרשנות הסכמים קיבוציים, קובעת לאמור "בבואנו לפרש
25 הסכם קיבוצי או הסדר קיבוצי ולהתחקות אחר אומד דעתם של הצדדים
26 להסכם, עלינו ליתן משקל ראשוני ללשונו של ההסכם. עם זאת הליך פירושו
27 של הסכם קיבוצי צריך שייעשה תוך הבנה והתייחסות להקשרו התעשייתי,
28 לאופן יישומו בפועל ולעמדות הצדדים בשנים שלאחר חתימתו" (ע"ע

בית דין אזורי לעבודה בחיפה

סע"ש 59976-03-15 ואח'

- 1 300212/97 יאיר מוהר ואח' נ' עיריית תל אביב, ניתן ביום 13.5.99, פורסם
2 בנבו).
- 3
- 4 .23 ברקע התביעות העומדות לפנינו עומדים שני הסכמים קיבוציים אשר הסדירו
5 את סיום העסקתם של המשיבים במבקשת ומעברם לעבוד ברפא"ל.
6 המדובר בהסכמים קיבוצים מיוחדים שנחתמו בין המבקשת לבין רפא"ל
7 והארגון היציג של המשיבים ביום 8/8/2000 ("הסכם הפרישה") והסכם
8 קיבוצי מיוחד שנחתם בין רפא"ל לבין ארגון סגל המחקר ביום 8/8/2000
9 ("הסכם העבודה").
- 10 שני ההסכמים נחתמו לאחר משא ומתן ארוך בין הצדדים לליבון כלל
11 הנושאים אשר צפו לקראת פרישת העובדים משירות המדינה ומעברם לעבוד
12 בחברה הממשלתית וזאת בשים לב לשוני המהותי במערך הזכויות של עובדי
13 המדינה בהשוואה לעובדי רפא"ל.
- 14 בהסכמי הפרישה זכו העובדים העוברים לקבל הטבות שכר ותנאי פרישה
15 מיוחדים במטרה לקדם את מעברם לעבוד בחברת רפא"ל; כך זכו המשיבים
16 לקבל גמלה חודשית לאחר המעבר וזאת בנוסף למשכורת החודשית שיקבלו
17 מרפא"ל במשך כל תקופת עבודתם בשירותה ועוד נוספו להם דרגות פרישה;
18 העובדים זכו לפדיון זכויות שבתון שצברו בשירות המדינה (בשים לב לעובדה כי
19 אין ברפא"ל זכות לשבתון), למענקים והטבות שכר נוספות.
- 20
- 21 .24 נושא פדיון ימי המחלה הוסדר מפורשות בהסכם הפרישה במסגרתו נעשתה
22 אבחנה ברורה בין קבוצת העובדים שהיו מעל גיל 55 במעמד הפרישה לבין
23 הקבוצה שעובדיה היו מתחת לגיל זה, ונקבע מערך זכויות שונה לכל קבוצה.
24 יודגש כי שתי קבוצות העובדים קיבלו לידיהם פירוט של מספר שעות המחלה
25 שצברו במהלך תקופת עבודתם במדינה וזאת בטרם החתימה על ההסכם
26 הקיבוצי כך שהמשיבים ידעו כבר בטרם מועד חתימת ההסכמים אודות מכסת
27 ימי המחלה שעמדה לזכותם עד למועד זה ושיטת הפיצוי פורטה והוסכמה
28 בסעיף 5.4 בהסכם הפרישה, לרבות בסעיף 8 להסכם העבודה אשר הסדיר את
29 מנגנון העברת ימי המחלה הצבורים שעמדו לזכות העובדים העוברים (מתחת
30 לגיל 55) ואשר לא היו זכאים לתשלום פדיון ימי מחלה.
31

בית דין אזורי לעבודה בחיפה

סע"ש 59976-03-15 ואח'

25.

ודוק; הארגון היציג היה מעורב בתהליך חישוב זכויותיהם של המשיבים והחתימה על ההסכמים הקיבוציים נערכה אך ורק לאחר אישור התחשיבים האישיים והסכמת המשיבים לאמור בהם והמשיבים חתמו כל כתבי ויתור במסגרתו אישרו כי נעשה להם גמר חשבון בגין סיום עבודתם במדינה וכי ויתרו על טענותיהם כלפי המבקשת בקשר לתקופת עבודתם בשירותה וסיומה, לרבות בכל הנוגע ליתרת דמי מחלה או צבירת ימי מחלה.

7

הצדדים להסכם ראו בהסכם כסופי וממצה את מכלול הזכויות להן היו זכאים המשיבים בגין תקופת עבודתם במבקשת וזאת כעולה מלשון סעיף 13 להסכם הפרישה בו הסכימו הצדדים כי :

10

"הסכם זה ממצה באופן סופי ומוחלט את כל זכויות העובדים ונציגותם

11

בקשר לסיום עבודתם של העובדים במדינה ובקשר לתשלומים

12

ולזכויות שיגיעו להם בעקבות סיום עבודתם במדינה, לרבות .. לימי

13

מחלה ולפיצוי בגין ימי מחלה לא מנוצלים..

14

מודגש בזאת כי הוראות הסכם זה יחשבו כחלק מ"עסקת חבילה"

15

הלוקחת בחשבון את כל הזכויות להן עובד יכול להיות זכאי, ועובד לא

16

יהיה זכאי לזכות כלשהי, או לתשלום כלשהו, מעבר לאמור בהסכם

17

זה."

18

19

26.

בהמשך ההסכם, בסעיף 19 התחייבו העובדים ונציגותם לשמור על שקט תעשייתי מוחלט בקשר לעניינים שהוסדרו בהסכם.

20

הסכמת הארגון להחתמת העובדים על מסמכי ויתור והסכמתו להכללת סעיף מיצוי תביעות מלמדת ומוכיחה כי הוא ראה בו כהסדר סופי, כולל וממצה של מכלול הזכויות להן היו זכאים המשיבים במועד זה וגם לזכויות להן יכלו המשיבים להיות זכאים וזאת מתוך ידיעה ברורה כי המשיבים זכו להטבות שכר משמעותיות אשר בכוחן לאזן כל ויתור ולו לכאורי על זכויות להן היו זכאים מהמדינה במועד הפרישה.

21

השיטה לפיה פעלו הצדדים להסכם והגדרתם להסכם כעסקת חבילה טומן בחובו את הסיכויים והסיכונים שלקח כל צד בהסכם, ומגלם את הידיעה הברורה של כל אחד בדבר יתרונות ההסכם כהסכם במישור הקיבוצי אשר מסדיר את מכלול תנאי הפרישה של העובדים שלא ניתן להפריד בין תנאיו בשל

22

23

בית דין אזורי לעבודה בחיפה

סע"ש 59976-03-15 ואח'

1 הגיונם התקציבי של ההטבות והמענקים שניתנו לעובדים במעמד הפרישה.
2
3 כאן נדגיש כי הארגון היציג בו חברים המשיבים הינו ארגון דומיננטי ופעיל
4 שיודע לעמוד על זכויות חבריו ופעל ועודנו פועל לשם שמירה והשגת זכויות
5 והטבות לחבריו וכך פעל במעמד פרישת המשיבים. ברור כי אין המדובר במקרה
6 בו קיימים פערי כוחות בין הצדדים להסכם הקיבוצי אשר בכוחו לערער את
7 מעמדם המשפטי של כתבי הוויתור שנחתמו ולפעמים אף לאיין אותם. העובדה
8 שמדובר בשני גופים מקצועיים בעלי כוח וידע רב בתחום מלמד על כוונתם
9 האמיתית להשלים, מבחינת סוף פסוק, את פרישת העובדים ומעברם באופן
10 סופי לעבוד בשירות רפא"ל תוך ידיעה ברורה של שני הצדדים להסכם כי
11 העובדים זכו להטבות שכר משמעותיות ורבות ערך, כך שגם בפן הכלכלי
12 השתלם לצדדים לחתום על ההסכם על כל המשתמע מכך.
13 לא מתקבל על הדעת כי ארגון העובדים חותם על הסכם קיבוצי במסגרתו זוכה
14 להטבות שכר משמעותיות ויקרות ומתחייב במסגרת אותו הסכם על שקט
15 תעשייתי ומיצוי תביעות אך לאחר מספר שנים בעקבות שני פסקי דין שניתנו
16 בעניינם של עובדי מחקר בשירות המדינה, שכלל אינם רלוונטיים לעניינם של
17 המשיבים וזאת כפי שנבהיר להלן בהמשך, מבקשים המשיבים להתנער
18 מהתחייבותם במישור הקיבוצי, בחלק זה בלבד, ולהשאיר בידיהם את כל
19 ההטבות שזכו להם בהסכם משנת 2000. כאן חשוב לציין, כי העובדה שימי
20 המחלה לא נצברים בתקופת השבתון, הייתה אמורה להיות נחלת ידיעתם של
21 העובדים ובטח של ארגון העובדים במעמד החתימה על ההסכם שכן עוד בשנת
22 1992, יצא חוזר מפורש לעניין זה על ידי הממונה על השכר במשרד האוצר
23 כמפורט בסעיף 5 לעיל.
24 הטענות שהעלו המשיבים בדבר העדר תוקפם המשפטי של כתבי הוויתור עליהם
25 חתמו נטענו באופן כללי על ידם וזאת מבלי להציג את עמדת ארגון סגל המחקר,
26 הצד האמיתי להסכם הקיבוצי, אשר תמך בעמדת העובדים אולם, נמנע
27 מלהסביר את התנהלות הארגון טרם החתימה על ההסכם, להבהיר את נסיבות
28 החתימה על ההסכם הקיבוצי בכלל וכתבי הוויתור בפרט. התנהלות זו של
29 הארגון יש בה אמירה ברורה בדבר עמדתו של הארגון בקשר לתביעות שהגישו

בית דין אזורי לעבודה בחיפה

סע"ש 59976-03-15 ואח'

- 1 המשיבים והדבר מתיישב היטב עם העובדה שהארגון לא פעל בשמם של
2 המשיבים גם בתיקים שלפנינו.
- 3 **סיכום ביניים** – קבלת תביעות המשיבים משמעה סיכול ההסכמים הקיבוציים .27
4 אשר הסדירו את מכלול תנאי מעבר המשיבים לעבוד בשירות רפא"ל וריקון
5 מתוכן של כתבי הוויתור עליהם חתמו, בחסות הארגון היציג, ואשר היוו תנאי
6 מהותי והכרחי לפרישת המשיבים משירות המדינה ולקבלת ההטבות הכספיות
7 ששולמו להם במסגרת ההסכם.
- 8 הטענות שמעלים המשיבים בדבר 'כדאיות העסקה' אינה יכולה לעמוד בסעיף
9 ספציפי בהסכם ויש להסתכל על ההסכם הקיבוצי כמארג כולל של הטבות אותן
10 קיבלו העובדים שעברו לעבוד ברפא"ל תמורת הוויתור על מעמדם כעובדי
11 מדינה.

התיישנות התביעות

- 12
- 13 .28 בהתאם להלכה הפסוקה דחייה על הסף של תביעה מחמת התיישנות דורשת
14 זהירות רבה. מחד, על בית הדין ליתן משקל לזכות החוקתית של התובע – זכות
15 הגישה לערכאות ומנגד על בית הדין לשקול את התכלית שבבסיס מוסד
16 ההתיישנות ובכלל זה: הנזק הראייתי שנגרם לנתבע בחלוף השנים, אינטרס
17 הנתבע לוודאות בדבר זכויותיו וחובותיו בכל זמן נתון, ההנחה שתובע אשר "ישן
18 על זכויותיו" תקופה ארוכה זנח או ויתר או מחל על תביעתו, הקדשת משאבי
19 השיפוט לעניינים שבהווה ולא להשחתת זמן בגין עניינים שאבד עליהם הכלח
20 והשפעה של הסדרי ההתיישנות על צדדים שלישיים (ע"ע 592/09 שושנה רנרט
21 נ' צים שירותי ספנות משולבים בע"מ, (4/5/2011); ע"ע 1406/02 עיריית
22 גבעתיים נ' משה בקוביץ ואח', (4/10/2006)).
- 23 .29 בסעיפים 5 ו-6 לחוק ההתיישנות, התשי"ח-1958 (להלן: "חוק ההתיישנות"),
24 נקבעה תקופה ההתיישנות של תביעה שאינה במקרקעין – 7 שנים אשר נמנית
25 ממועד היווצרות העילה.
- 26 .30 על מנת להכריע בטענת ההתיישנות יש לבחון תחילה את "עילת התביעה"
27 ולהכריע את המועד בו נוצרה והתגבשה העילה.

בית דין אזורי לעבודה בחיפה

סע"ש 59976-03-15 ואח'

- 1 "כבר נפסק כי למונח "עילת התובענה" תיתכנה משמעויות שונות
2 בהקשרים שונים, בתלות בין היתר בתכליתה של החקיקה הרלוונטית
3 (ע"א 3319/94 פפר נ' הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה רעננה, פ"ד
4 נא(2) 581 (1997)). כאשר נבחן המונח "עילת תובענה" לצרכי חוק
5 ההתיישנות – משמעותו מושפעת מתכליותיהם של דיני ההתיישנות,
6 לרבות זכות הגישה לערכאות.
- 7 בהתאם נקבע, כי 'רק כאשר הזכות הופכת לעילת תובענה קונקרטיית,
8 ניתן לומר כי מרוץ ההתיישנות, הוא מועד קיומו של 'כוח תביעה'
9 קונקרטי בידי של התובע. במילים אחרות, ' הכוונה היא למועד
10 קונקרטי שבו אילו הגיש התובע את תביעתו לבית המשפט, והיה מוכיח
11 את עובדותיה המהותיות, היה זוכה בסעד המבוקש... כוח תביעה
12 מהותי זה מותנה ביכולתו הממשית והדייונית של התובע להעמיד את
13 המחלוקת להכרעה שיפוטית בלא תנאי מוקדם"
- 14 (ע"ע (ארצי) 533/09 עופרה אילן ו-24 אח' נ' שירותי בריאות כללית) (ניתן
15 ביום 15/6/2011).
- 16 .31 נבחר כי לאחר עיון במכלול המסמכים המרובים שצורפו לתיק, ובכלל זה,
17 לאחר עיון מדוקדק בהסכמים הקיבוציים שנחתמו משנת 2000, ומתוקף פסקי
18 הדין שניתנו על ידי בית הדין הארצי, שוכנענו כי עילת התביעה נוצרה והתגבשה
19 במלואה במועד החתימה על הסכם הפרישה וכתבי הוויתור, מועד בו נפרשה
20 בפני המשיבים מלוא התמונה בדבר יתרת הזכויות שצברו מתוקף מעמדם
21 כעובדי המדינה ואשר צורפו לתקופת העסקתם ברפא"ל, כולל יתרת ימי המחלה
22 שעמדה לזכותם במועד המעבר.
- 23 .32 אין ולא יכולה להתעורר מחלוקת כי המשיבים וארגון סגל המחקר, ידעו כבר
24 בשנת 2000 אודות מכסת ימי המחלה הצבורים לזכותם עובר למעברם לעבוד
25 ברפא"ל וזאת כעולה מ"מסמך פירוט זכויות בעת מעבר לחברה" במסגרתו
26 פורטו מכלול הזכויות להם היה זכאי כל אחד מהמשיבים כולל יתרת ימי
27 המחלה שצברו במהלך עבודתם בשירות המבקשת. עוד אין חולק כי ארגון סגל
28 המחקר היה מעורב וצד ישיר להסכמים הקיבוצים ונתן את הסכמתו לחישוב

בית דין אזורי לעבודה בחיפה

סע"ש 59976-03-15 ואח'

- 1 זכויותיהם של המשיבים ערב מועד המעבר וכי אישר את חתימתם על כתבי
2 הוויתור כפועל יוצא מההסכם הקיבוצי שהיה צד לו.
- 3 ודוק; במובחן מהעובדות בעניין פלצ'נר, המשיבים ידעו עוד בשנת 2000 על יתרת
4 ימי המחלה העומדת לזכותם במועד פרישתם מהמדינה באותה שנה.
- 5 .33 מהשתלשלות העניינים שנפרשה בפני בית הדין הוכח כי המבקשת עצמה סברה
6 לאורך שנים רבות, הן מתוקף תקנון השבתון והן מתוקף נוהל השבתון כי תקופת
7 השבתון אינה מזכה את העובדים בצבירת ימי מחלה וכי נושא זה עלה לראשונה
8 בתביעות העובדים בעניין פלצ'נר בו נדחתה טענת המדינה להתיישנות התביעה
9 מאחר ולא נטענה בהזדמנות הראשונה.
- 10 יוטעם כי כבר ביום 7/7/2010 (כעבור שנה ממועד מתן פסק הדין בעניין פלצ'נר)
11 נחתם בין המדינה לבין ארגון סגל המחקר במערכת הביטחון הסכם קיבוצי ובו
12 הוסכם על ביטול זכות הצבירה של ימי מחלה בתקופת השבתון וזאת החל
13 ממועד החתימה ומבלי שמי מהצדדים ויתר על טענותיו בנוגע להתיישנות.
14 החתימה על ההסכם מלמדת ומוכיחה כי הצדדים הבינו את הבעייתיות הטמונה
15 בצבירת ימי מחלה בתקופות השבתון אליהן יצאו עובדי המחקר וגם מגלמת את
16 הסכמת הארגון לביטול זכות זו שהתעוררה לראשונה בתיק פלנצ'ר.
- 17 ודוק; ארגון עובדי המחקר משיקולים השמורים עמו לא הגיש במסגרת ההליך
18 בעניין פלצ'נר בקשת צד בסכסוך קיבוצי ומשכך נדחתה פנייתו אל המבקשת
19 מיום 17/4/2008 ליישם הקביעה בעניין פלצ'נר על כלל עובדי המחקר
20 המועסקים בשירות המדינה.
- 21 זאת ועוד, הארגון לא נקט עמדה ברורה ביחס לעובדי רפא"ל שכלל אינם זכאים
22 לצאת לשבתון ובפרט לא לעובדים אשר עברו משירות המדינה לעבוד ברפא"ל,
23 המשיבים בענייננו, שמעברם הוסדר במסגרת הסכמים קיבוציים מיוחדים
24 ומפורטים, שהארגון עצמו היה צד להם, ולא ראה לנכון להעלות את סוגיית
25 צבירת ימי המחלה בתקופות השבתון.
- 26 .34 למקרא פסק הדין בעניין פלצ'נר עולה כי המבקשת לא העלתה טענת התיישנות
27 וזאת במובחן מההתנהלות בתיק וינצ'ה ומהתנהלותה בתיק העומד לפנינו.

בית דין אזורי לעבודה בחיפה

סע"ש 59976-03-15 ואח'

1 כאמור ההכרעה בעניין פלצ'נר הייתה רלוונטית ותקפה לעובדים שהיו צד
2 לתביעה ועליהם בפרט ודרישת הארגון ליישם את הקביעה על כלל עובדי
3 המחקר ששירתו במדינה נענתה בשלילה על ידי המבקשת.
4 בעניין וינצ'ה, אשר כלל (בין היתר) תביעתם של 19 גמלאים שהועסקו כעובדי .35
5 מחקר במדינה, קיבל בית הדין הארצי את טענת המדינה להתיישנות חלק
6 מהתביעות שהוגשו נגדה (בכפוף למרוץ ההתיישנות החל על כל אחת מהתביעות)
7 תוך שקבע כי:

8 **"נקודת המוצא היא שאין בפסק הדין שניתן בתביעה של עובד או**
9 **עובדים, להבדיל מבקשת צד בסכסוך קיבוצי אות בתובענה ייצוגית, כדי**
10 **למנוע מהמעסיק מלטעון להתיישנות כלפי תביעות מאוחרות.**

11 ...

12 עוד נוסף, כי אין בהתיישבותו של ארגון הסגל להליך בעניין פלצנר כדי
13 לשנות מן המסקנה הנוגעת לשאלה השנייה כאמור. התיישבות ארגון
14 הסגל להליך מחזקת אמנם את המסקנה בדבר החלת הכלל בדבר
15 "השתק פלוגתא" על המעסיק שהפסיד בדין, אולם אין בה כדי למנוע
16 ממעסיק מלטעון טענת התיישנות כלפי הליכים מאוחרים שיוגשו נגדו.
17 כאמור, שונים היו פני הדברים לו הוגשה בקשת הצד הנוכחית בשעתו
18 – או אז ובהנחה כי הסעדים שהתבקשו כעת היו מתבקשים אז, גבול
19 ההתיישנות היה נמתח כלפי כלל עובדי המחקר, לרבות אלה שלא
20 הגישו תובענה."

21 בית הדין הארצי בחן את טענת ההתיישנות שהעלתה המדינה בראי הסבירות
22 ותום הלב וקבע כי:

23 **"בנסיבות העניין לא שוכנענו כי החלטת המדינה לטעון להתיישנות**
24 **בתובענות הנוכחיות נגועה בחוסר סבירות קיצוני או בחוסר תום לב. כלל**
25 **לא הוכח- גם לא לכאורה- שהמדינה... יצרה- במהלך ניהול ההליך**
26 **בעניין פלצנר- מצג לפיו בעתיד לא תטען להתיישנות. העובדה כי**
27 **תובעים פוטנציאליים העדיפו "לשבת על הגדר" ולהמתין להכרעה**
28 **אינה מקנה להם חסינות מפני טענת התיישנות. השיקול של חיסכון**
29 **בהגשת תביעות "מיותרות" יכול היה להיפתר בדרך אחרת מזו של "שב**
30 **ואל תעשה".**

31 איננו סבורים כי העובדה שהמדינה לא טענה להתיישנות בעניין פלצנר
32 מקימה כלפיה מניעות מלטעון בעתיד להתיישנות. ראשית, אין לתובע
33 פוטנציאלי זכות קנויה לכך שהמדינה לא תאחז כלפיו במלוא הכלים
34 המשפטיים המופקדים בידיה כנאמן הציבור; שנית, אין לתובע
35 פוטנציאלי זכות קנויה לכך שמדיניותה של המדינה לא תשתנה;
36 שלישית, ככל שעסקינן בהסתמכות- והסתמכות עשויה להקים מניעות
37 כאמור – הרי שעל הטוען להסתמכות להוכיח אותה."

בית דין אזורי לעבודה בחיפה

סע"ש 59976-03-15 ואח'

- 1 בהתייחס למועד תחילת מרוץ ההתיישנות, נקבע כי –
- 2 "זאת ועוד, בשים לב למועד גיבוש העילה כפי שנפסקה על ידנו – מועד
3 הפרישה מהעבודה, כלל לא חלה התיישנות בתיק פלצנר. שכן, שלושה
4 מהתובעים שם היו עובדים פעילים והשלושה הנותרים הגמלאים שבין
5 מועד פרישתם ובין מועד הגשת התובענה לא חלפו 7 שנים. רוצה לאמר,
6 שבעוד שבתיק פלצנר ההתיישנות היחידה שהיתה רלוונטית היא
7 האופן בו מתייחסים לימי מחלה בגין תקופות שבתון שקדמו לשבע
8 השנים שלפני התובענה (בהנחה שהיו תקופות שכאלה). בענייננו,
9 ההתיישנות שונה והיא נוגעת לאפשרות של מי שסיים את עבודתו
10 בשרות המדינה מעל שבע שנים שקדמו לתביעתו."
- 11 קביעת בית הדין הארצי בעניין וינצ'ה תקפה וישימה על התיק שלפנינו. מחד
12 קבע בית הדין הארצי כי הקביעה בעניין פלצנר אינה ישימה על כלל עובדי
13 המחקר שהועסקו בשירות המדינה וכי לא קיימת מניעות בפני המבקשת לטעון
14 טענת התיישנות (במקרים בהם חלה התיישנות) כאשר המועד הקובע לתחילת
15 מרוץ ההתיישנות, והוא החשוב לעניינו, מועד פרישת העובד משירות המדינה;
16 לענייננו ביום 8/8/2000.
- 17 קביעת בית הדין הארצי בעניין וינצ'ה אשר הכיר בזכותה של המבקשת להעלות
18 את טענת ההתיישנות, עושה איזון ראוי בין האינטרס של העובדים לבין
19 האינטרס של המדינה בשים לב לחלוף הזמן והקושי הראייתי להוכיח ניצול ימי
20 מחלה באותה תקופה.
- 21 לענייננו, לא שוכנענו כי מתקיימות בתיקים שלפנינו נסיבות ייחודיות אשר
22 בכוחן להחריג אותם מקביעת בית הדין הארצי בעניין וינצ'ה. ודוק, גם העובדים
23 בתיק וינצ'ה שתביעתם נדחתה מחמת התיישנות לא ידעו בזמן אמת על זכאותם
24 לצבור ימי מחלה בזמן השבתון, וגם לא במועד פרישתם מהשירות וכי נודע להם
25 לראשונה במועד מתן פסק הדין בעניין פלצנר (משנת 2008).
- 26 בית הדין הארצי הכריע כי מועד התגבשות העילה לגביהם חל במועד פרישתם
27 משירות המדינה ולפיו חישב את תחילת מרוץ ההתיישנות.
- 28 דא עקא, בהתבסס על קביעת בית הדין הארצי בעניין וינצ'ה ובהתאם למכלול
29 העובדות בתיקים העומדים לפנינו ומששוכנענו כי עילת התביעה נולדה
30 והתגבשה כבר בשלהי שנת 2000 ובשים לב למועד הגשת התביעות שלפנינו;
31 תביעות המשיבים התיישנו זה מכבר ומשכך ואף מטעם זה יש לדחותן על הסף
32 כבר בשלב זה.

בית דין אזורי לעבודה בחיפה

סע"ש 59976-03-15 ואח'

1

2

סוף דבר

3

40. לסיכום, לאור כל המבואר לעיל במצטבר בפסק הדין, שוכנענו כי יש לדחות את

4

התביעות הן לגופן והן מחמת התיישנות עילת התביעה.

5

לא הוכחה עילה בגינה רשאים המשיבים להתנער מכתבי הוויתור עליהם חתמו

6

במישור הקיבוצי. דרישת המבקשים לתשלום פדיון ימי מחלה בתקופות

7

השבתון מהווה הפרה ברורה ולא מוצדקת להוראות ההסכם הקיבוצי וכלל

8

הפרה של הוראות השקט התעשייתי ומיצוי התביעות אליו התחייב ארגון סגל

9

המחקר.

10

במישור הדיוני, שוכנענו כי עילת התביעות התיישנה זה מכבר וזאת בשים לב

11

למועד התגבשות העילה בשלהי שנת 2000 ולמועד בו הוגשו התביעות לבית הדין

החל משנת 2015.

לאור האמור לעיל, דין התביעות להידחות והן נדחות בזאת.

15

41. כמו כן, ישלם כל אחד מהתובעים לנתבעת הוצאות ההליך בסך של 500 ₪ אשר

16

ישולם תוך 30 ימים מהיום.

17

18

ניתן היום, כ"ו ניסן תשע"ט, (01 מאי 2019), בהעדר הצדדים ויישלח אליהם.

19

20

דניאל אמזלג

דניאל אמזלג
נציג עובדים

יגאל גלס, סגן נשיא

אברהם שפירא
נציג מעסיקים

21